

Rajat lähiympäristössämme

Tehtävät

TIEDÄ

1. Mitä sinulle tulee mieleen sanasta raja?
2. Mitä tarkoittaa näkyvä raja? Entä näkymätön raja? Keksi molemmista oma esimerkki.
3. Internetin sanotaan hävittävän rajoja ihmisten ja paikkojen välillä. Mitä tämä mahtaa tarkoittaa?
4. Entä, jos rajoja ei olisi, miten se vaikuttaisi elämiseen? Pohdi rajattoman maailman etuja ja haittoja.

SOVELLA

1. Oman koulun näkyvät ja näkymättömät.

Keskustelkaa pienissä ryhmissä / luokassa.

- Millaisia näkyviä rajoja koulustanne löytyy?
- Millaisia näkymättömiä rajoja koulustanne löytyy?
- Kuka päättää rajoista / luo rajoja?
- Mitä seuraa rajojen ylittämisestä?
- Mitä jos rajoja ei olisi? Miten se vaikuttaisi elämään koulussa tai oppimiseen?

2. Mielikuvakartta koulun pihalla olevista rajoista.

Millaisia näkyviä ja näkymättömiä rajoja on koulusi pihalla **sinun** mielestäsi? Piirrä mielikuvakartta koulusi pihasta ja siellä olevista näkyvistä ja näkymättömistä rajoista.

Mielikuvakartta tarkoittaa omassa mielessäsi olevaa kuvaa tai karttaa koulun pihasta. Kartta tehdään tyhjälle paperille, jolle voit sekä piirtää että kirjoittaa. Voit lisätä kartalle merkintöjä siitä, missä viihdyt ja missä et viihdy, mitä pihalla tehdään ja ketä oleskelee missäkin päin pihaa. Jokaisen ihmisen mielikuvakartta on erilainen, piirrä siis koulun piha rohkeasti juuri sellaisena kuin sinä sen mielessäsi näet.

3. Rajasarjis

Laadi sarjakuva näkyvästä tai näkymättömästä rajasta lähiympäristössäsi. Ohjeita sarjakuvan tekemiseen löydät > <https://rajatontatiedekasvatusta.wordpress.com/sarjakuva/>

4. Maailma ilman rajoja

Millainen maailma olisi ilman rajoja? Mihin erilaisia rajoja tarvitaan vai tarvitaanko niitä? Kirjoita 1-2 sivun pohdinta aiheesta.

TUTKI

1. Miten rajat näkyvät kartoilla?

Maastokartat, peruskartat (käytä apuna paperikarttoja; maantiedon oppikirjojen karttoja, karttakirjoja).

- Millaisia rajoja kartalla kuvataan?
- Missä rajoja kulkee?
- Missä valtioiden ja luonnon rajat ovat yhteneväiset? Missä eivät?

Teemakartat (käytä apuna paperikarttoja; maantiedon oppikirjojen karttoja, karttakirjoja, Globalis -sivuston karttoja > <http://www.globalis.fi/Tilastot>

- Millaisia rajoja kartalla kuvataan?
- Millaisia mielikuvia ne välittävät suomalaisista ja muiden valtioiden / alueiden ihmisistä?
- Selvittääkää, mihin karttojen tiedot perustuvat, ovatko ne luotettavia ja millaisia stereotypioita ne voivat tukea / synnyttää?

2. Miten luomme mielessämme rajoja lähiympäristöön?

Tässä tehtävässä tutkimaan omassa mielessä olevia rajoja ja sitä, miten rajat vaikuttavat liikkumiseen lähiympäristössä. Merkitään kartalle paikkoja omasta lähiympäristöstä.; omia mielipaikkoja; paikkoja, jotka ovat epämieluisia tai pelottavia; ja paikkoja, joissa haluaisit käydä.

Välineet: tietokone / tablet, nettiyhteys, kaupungin paperikartta tai GoogleMaps karttapalvelu (Gmail-tunnukset), muistiinpanovälineet

Tutkimuksen kulku:

Tehkää työ 2-3 hengen ryhmissä.

Vaihe 1: Selvitä opettajalta, vietkö paikat yhteiselle paperikartalle **vai** interaktiiviselle kartta-alustalle (esim. GoogleMaps). Valitse seuraavaksi vaihe 2a, jos teet paperikartalle tai vaihe 2b, jos teet GoogleMapsiin.

Vaihe 2a (Paperikartta): Kiinnittäkää kartalle sinitarralla erivärisiä nuppineuloja, nappeja tai helmiä kuvaamaan sitä, millaisena tietyt paikat koette. Voitte myös kirjoittaa esim. maalarinteipillä, miksi valitsitte kyseiselle paikalle juuri sen värin. Merkitkää seuraavanlaisia paikkoja:

- Kivoja, viihtyisiä paikkoja (vihreä)
- Pelottavia, epämieluisia paikkoja (punainen)
- Paikkoja, joissa haluaisit käydä (valkoisella)
- Paikkoja, joista olet kuullut jotain epämieluisista/mieluisista (mustalla)
- Muita paikkoja, mitä? (sinisellä)

Vaihe 2b (GoogleMaps): Luo gmail-tunnukset. Tämän jälkeen opettaja antaa osoitteen, josta pääset yhteiselle kartta-alustalle ja ryhmän, johon merkitset omat paikkanne. Valitse oma ryhmäsi aktiiviseksi ja sulje muut tasot. Etsi oma kotikaupunkisi kartalta. Lisää kartalle seuraavanlaisia paikkoja:

Paikkamerkinnän luominen GoogleMapsiin. Katso ohjeet paikkamerkinnänluomiseen kuvasta 1.

- Kivoja, viihtyisiä paikkoja (vihreä)
- Pelottavia, epämieluisia paikkoja (punainen)
- Paikkoja, joissa haluaisit käydä (valkoisella)
- Paikkoja, joista olet kuullut jotain epämieluisista/mieluisista (mustalla)
- Muita paikkoja, mitä? (sinisellä)

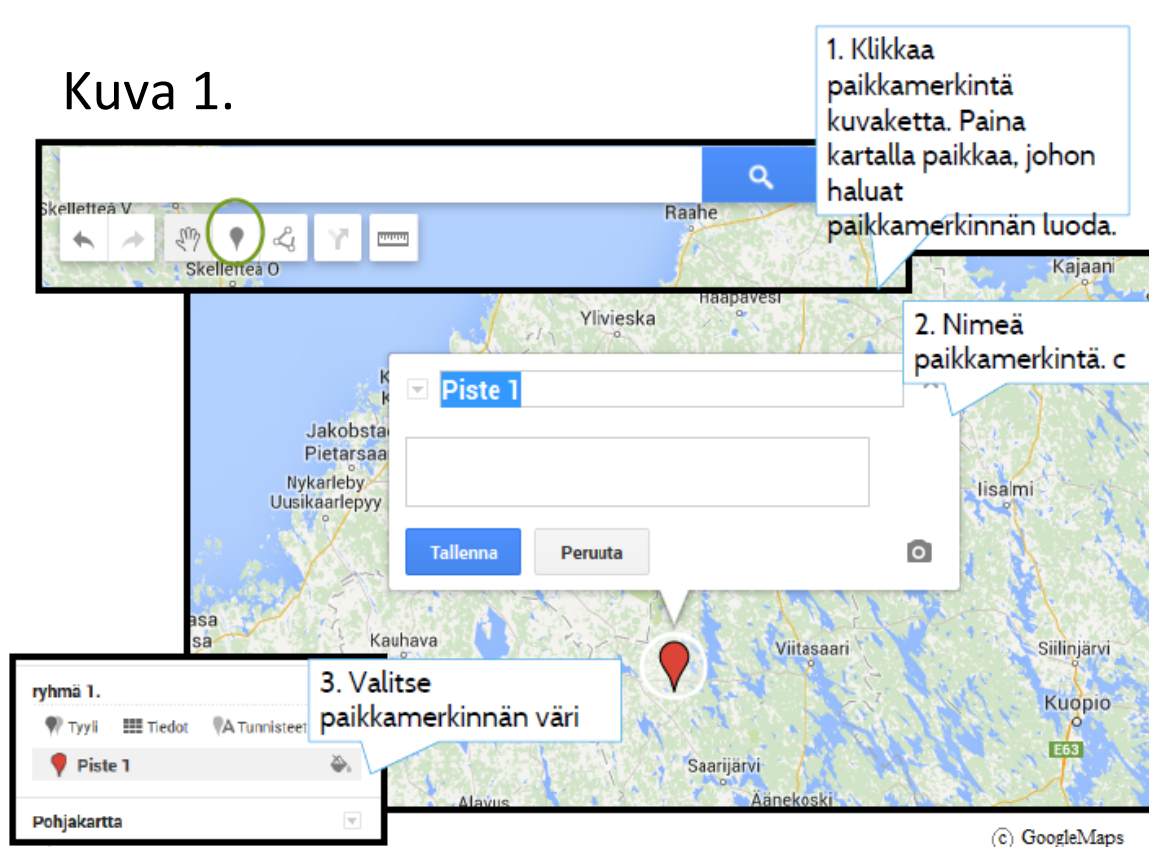
Vaihe 3. Keskustelu

- Millaisia kokemuksia liittyy mieluisiin paikkoihin / epämieluisiin paikkoihin?
- Keskittyvätkö, mieluista/ epämieluisia paikat tiettyille alueille?
- Mitkä tekijät voivat vaikuttaa mielikuviin paikoista, joista sinulla ei ole omakohtaista kokemusta?
- Miten omat mielikuvat / kokemukset rajaavat liikkumistasi?

- Valitkaa myös muiden ryhmien tasot aktiiviseksi.
- Tehkää ryhmän kanssa yhteenveto kartalla olevista kohteista ja niiden sijoittumisesta.

Kuva 1.

Tekijät: Krista Koskelo & Virpi Kaisto (2014)

© RajatOn 2015

